

ÅRSREDOVISNING
2016

Häradssparbanken
Mönsterås

Innehållsförteckning

VD har ordet _____	2
Förvaltningsberättelse _____	3
Fem år i sammandrag - Nyckeltal _____	7
Fem år Resultat- och Balansräkningar _____	8
Resultaträkning _____	9
Rapport över totalresultat _____	9
Balansräkning _____	10
Rapport över förändringar i eget kapital _____	11
Kassaflödesanalys _____	14
Noter _____	15
Fastställelse av resultat- och balansräkning _____	54
Revisionsberättelse _____	55
Huvudmän _____	60
Styrelse _____	60
Revisorer _____	60

VD har ordet!

Det står den 6:e mars 2017 i kalendern och det Móoderska torget har under natten fyllts med härlig vit snö. Det är kanske inte alla som uppskattar det, jag gör det för det vackra vinterlandskap vi har som utsikt utanför Häradssparbankens arbetsplatser just nu.

Förutom en vacker vy gläds jag åt att få skriva VD-ordet för bankens 106:e verksamhetsår, ett mycket bra år. Bra är ett vitt begrepp och kan innefatta så mycket, precis så är det för Häradssparbankens 2016. Nedan ger jag Er en bild av vad ett bra 2016 innebär, sett ur en VD's perspektiv.

Omvärldens påverkan

Året som gått har präglats av stora händelser i vår omvärld. Alla har mer eller mindre förutspått stora återverkningar på de finansiella marknaderna. En av dessa var Storbritanniens beslut om att lämna EU. Farhågorna för vad som skulle hända vid en Brexit var stora, av dessa ser vi just nu inte mycket. Det amerikanska valet blev ett turbulent val. Övrigt (inte för alla) valdes affärsmannen Donald Trump till president för USA. Många frågor har rests kring vart världspolitikerna är på väg. Vi ser dock att de finansiella marknaderna reagerat positivt på utfallet och den amerikanska börsen visar en uppgång på hela 18 % sen valdagen.

Båda dessa händelser påverkar såklart Häradssparbanken och våra kunder. I skrivande stund kan vi utläsa att det rent ekonomiskt påverkat oss positivt.

Banken gör sitt starkaste år någonsin, sett ur ett ekonomiskt perspektiv. Vi har under året passerat sex miljarder i förvaldade volymer, en milstolpe för banken. Det betyder att många vill göra affärer med oss och tycker således om vårt erbjudande.

Vi tar också med oss ett resultat från 2016 som är det bästa banken presterat någonsin. Det finns många framgångsfaktorer i det men jag vill särskilt framhålla den fina tillväxten i våra affärsvolymer. Vår tillväxt ligger för 2016 över snittet bland landets Sparbanker, det känns bra!

Förändringar i vår verksamhet

Under 2016 tog banken beslut om att förändra verksamheten på kontoret i Fliseryd. Bankens kontor är från årsskiftet 2016/2017 öppet en dag i veckan, torsdagar. Kontanthantering har vi valt att ta bort och hänvisar nu till vårt kontor i Mönsterås. Vi förstår att förändringar av den här sorten inte alltid uppskattas. Vi upplever att förändringen skett på ett sätt som gör att bankens kunder i Fliseryd fortsatt kan uppskatta oss som bank.

Under 2016 har vi jobbat med hur vår laguppställning av medarbetare skall se ut för framtiden.

Vi har fått in nya kollegor i banken samtidigt som vi släppt hem medarbetare i pension. Det tillhör en väl fungerande organisation att ibland få jobba mer med dessa frågor. Jag känner mig mycket glad för de medarbetare som jag fått jobba med på banken genom årens lopp. Ett gäng som vill lära sig nytt och medverkar till förändringar som gör att bankens kunder fortsätter att uppleva oss som en bra bank.

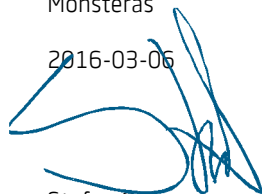
Under hösten 2016 genomförde vi en omfattande kundundersökning där 800 kunder svarade på sex frågor om hur de upplever bankens erbjudande. Det är med stor glädje och ödmjukhet jag kan konstatera att över 90 % av tillfrågade kunder ger oss ett toppbetyg för vårt erbjudande.

Det gör mig glad och visar att vi just nu gör rätt saker.

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till mina medarbetare på Häradssparbanken. Ni gör ett fantastiskt jobb, varje dag. Att jobba i ett finansiellt företag 2016 ställer stora krav på att ta till sig ny teknik, nya regelverk, nya kunskaper och samtidigt möta våra kunder på ett sätt som gör att de känner sig trygga med oss som bank. Ni gör det utmärkt!

Mönsterås

2016-03-06

Stefan Ohlson
Verkställande Direktör

Redovisning för verksamhetsåret 2016

Styrelsen och verkställande direktören för
Häradssparbanken Mönsterås, 532800-6209, får
härmed avge årsredovisning för bankens verksamhet
2016, bankens 106:e verksamhetsår.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Häradssparbanken Mönsterås

Häradssparbanken Mönsterås (nedan kallad Häradssparbanken) verksamhet syftar till att erbjuda traditionella banktjänster till hushåll, mindre och medelstora företag, jord- och skogsbruk, ideella föreningar samt kommunen och dess bolag.

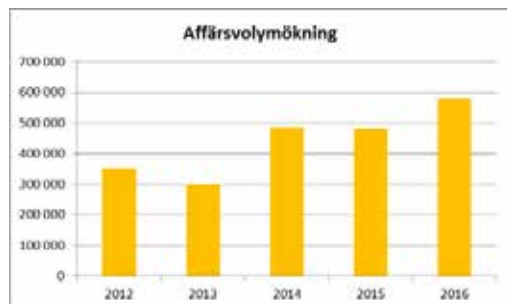
Verksamheten bedrivs från kontoren i Mönsterås och Fliseryd och verksamhets-området omfattar företrädesvis Mönsterås kommun.

Häradssparbankens ställning

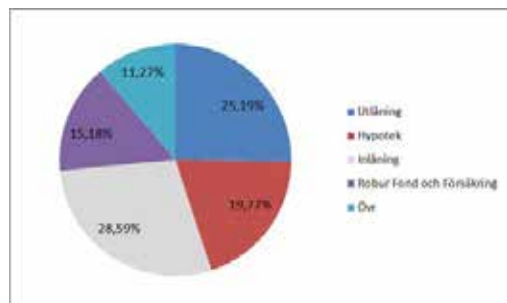
Affärsvolym

Affärsvolymerna, vilken är summan av volymer i egen balansräkning samt förmedlade volymer till annat institut, ökade under 2016 med 10,1 % eller 581 mkr (480 mkr).

Största volymökningarna är hänförliga till inlåning 175 mkr, utlåning 92 mkr i egen balansräkning och förmedlade krediter till Swedbank Hypotek. Även förmedlade volymer såsom Swedbank Robur fond, Swedbank Finans och Swedbank Försäkring ökade med 121 mkr.

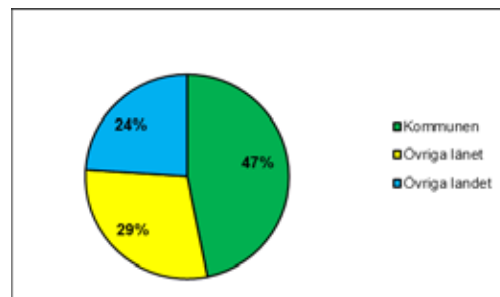

Affärsvolymökningar 2012-2016

Fördelning av affärsvolym

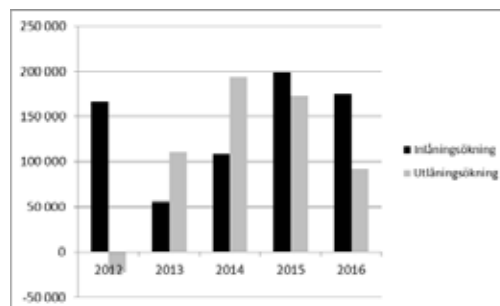
Geografisk fördelning av Häradssparbankens kunder framgår av diagrammet nedan.

In- och utlåning

Inlåningsökningen i egen balansräkning uppgick under året till 175 mkr (199 mkr) och medelräntan var 0,08 % (0,17 %). Av inlåningen är 25 mkr (41 mkr) inlåning med räntebindningstid längre än tre månader.

Utlåningen i egen balansräkning ökade 92 mkr (173 mkr). Medelräntan på utlåningen under året uppgick till 2,16 % (2,34 %). Av total utlåning i egen portfölj är 217 mkr (363 mkr) utlåning med räntebindningstid längre än tre månader.

In- och Utlåningsökning, tkr 2012-2016

Riskaptit och likviditetsrisk

Under 2016 har bankens kassaflöde varit negativt. Detta beror främst på att stor del av inlåningsökningen har placerats i värdepapper.

För mer information om kassaflödet under 2016 hänvisas till kassaflödesanalysen på sid 14.

Målsättningen med bankens likviditets- och finansförvaltning är att, genom iakttagande av styrelsens fastställda policy samt sunt

affärsomdöme, optimera avkastningen på bankens likviditet på lång sikt med ett lågt risktagande. I den dagliga verksamheten utsätts banken för likviditetsrisker av olika art men dessa ska alltid begränsas så att banken inte riskerar att inte kunna klara sina åtaganden. Sparbankens affärsmodell bygger också på att matcha utlånings- och inlåningsflöden i så stor utsträckning som möjligt samt att ha en låg riskprofil med begränsade risker på de finansiella marknaderna. Riskbegränsningar/risklimiter för olika riskområden regleras i fastställd policy. Sparbanken ska endast exponeras mot måttliga likviditetsrisker. Sparbanken har inte som målsättning att öka intäkterna genom ökad likviditetsrisk. Ofrånkomligen möter sparbanken likviditetsrisker i den löpande verksamheten men dessa ska alltid begränsas så de inte riskerar sparbankens möjligheter att fullgöra sina åtaganden. Sparbanken ska ha en likviditetsreserv som klarar en period av minst 30 dagar utifrån ett stressat scenario. Riskhanteringen i sparbanken bygger på tanken att en långsiktig god riskkultur baseras på en gemensam värderingsplattform som är väl förankrad i hela organisationen och syftar till att:

- Identifiera och eliminera risker och osäkerhetsfaktorer vars konsekvenser kan få en betydande och negativ inverkan på sparbanken.
- Allokerar erforderligt kapital så att negativa och oväntade utfall kan absorberas utan att sparbankens ställning hotas.

En närmare beskrivning av de risker som banken är utsatt för återfinns i not 3.

Resultat

Rörelseresultatet för verksamhetsåret 2016 ökade med 4 mkr jämfört med 2015. Ökningen härleds främst till ett starkare provisionsnetto samt lägre kostnader.

Räntenettet ökade med 0,6 mkr. Anledningen till ökningen av räntenettet beror främst på minskade räntekostnader trots att banken har fått betala 0,50% på behållningen på checkräkningen i Swedbank. Under året har räntemarginalen mellan in- och utlåning sjunkit med 8 räntepunkter.

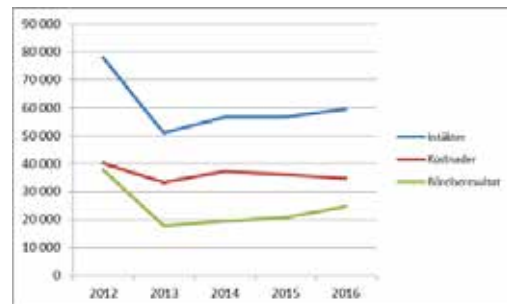
Utdelningen på innehavet av Swedbank aktier uppgick till 4 286 tkr (4 418 tkr) vilket motsvarar 10,70 kr (11,35 kr) per aktie. Under 2016 har banken ökat sitt innehav av i Swedbank AB med 11 300 st aktier till ett anskaffningsvärde om 1 988 tkr. Sammanlagt innehav uppgår till 400 562 st aktier.

Provisionsnettot ökade med 7,2 % jämfört med året innan och uppgick till 18 286 tkr (17 058 tkr). Av den ökningen står Swedbank Hypotek för största delen.

Intäkterna härrör sig från verksamhet bedriven i Sverige.

De totala kostnaderna, exkl kreditförluster, minskade med drygt 200 tkr. Största avvikelserna mot föregående år på kostnadssidan är personalkostnader. Under året några av bankens anställda varit föräldralediga och en tjänsteman har gått i pension. Dessa har inte ersatts fullt ut.

Samtliga kreditförluster härrör sig från utlåning till allmänheten.

Intäkter, kostnader samt rörelseresultat (inkl. kreditförluster) 2012-2015

Kapitaltäckning

För information om sparbankens kapital situation hänvisas till not 35.

Personal

Vid årsskiftet 2016/2017 var det 27 anställda i banken och den arbetade tiden motsvarar 21,9 anställda i banktjänst.

I Häradsparbanken pågår ett ständigt arbete att utbilda och utveckla personalen och detta arbete syftar till att kunna anpassa kompetens utifrån olika kundbehov. Kompetens hos bankers personal är en viktig fråga även vad gäller de krav som ställs/kommer att ställas från myndigheter etc. För att kunna möta dessa krav pågår kontinuerliga insatser för att höja kompetensen hos bankens medarbetare. Under 2017 kommer utbildningsinsatser att genomföras för att klara kraven enligt det nya bolånedirektivet.

Förväntad framtida utveckling

2016 präglades av ett fortsatt lågt ränteläge. I mitten av februari 2016 sänkte Riksbanken reporäntan till -0,50% och den låg på samma nivå hela året. Sänkningen påverkade marknadsräntorna och 3-månaders Stibor bottnade på -0,629% under 2016. Detta låga

ränteläge kommer med största sannolikhet att fortsätta hela 2017 vilket kommer att påverka räntenettet negativt. Under 2017 beräknas utlåningsvolymerna öka vilket har en positiv effekt på räntenettet. Sammantaget beräknas en ökning av räntenettet med ca 1 mkr jämfört med 2016. Swedbank kommer att fortsätta att utveckla sina system och alla sparbanker kommer att få vara med att betala denna utveckling. Konsultkostnaderna väntas öka då banken köper tjänster för att leva upp till de krav som ställs på olika oberoende funktioner. Rörelseresultatet före kreditförluster 2017 väntas hamna på ungefär samma nivå som under 2016.

Bolagsstyrning

Sparbank som associationsform kännetecknas av att verksamheten bedrivs utan enskilt vinstintresse. Häradssparbanken har inga ägare. Detta kommer till uttryck i sparbankslagen som anger att ändamålet för sparbankens verksamhet är "att utan rätt för dess stiftare eller andra att få ta del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med bestämmelserna i sparbankslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse".

För sparbank föreligger ingen skyldighet att tillämpa den svenska koden för bolagsstyrning. Dock har sparbanken, med tanke på sparbankens karaktär av företag av allmänt intresse och med en verksamhet som i stor utsträckning bygger på förtroende, i tillämpliga delar utformat sparbankens rutiner för styrning och kontroll av verksamheten med koden som förebild i tillämpliga delar.

Tillsättning av huvudmän, styrelse, revisorer och verkställande direktör.

Som representanter för insättarna har Häradssparbanken 36 huvudmän. Hälften av dessa väljs av Mönsterås kommun, medan återstoden väljs av huvudmännen själva. Huvudmännen utövar sitt inflytande på sparbanksstämman, som är Häradssparbankens högsta beslutande organ.

Uppgifter om de personer som valts till huvudmän i Häradssparbanken och om mandattider återfinns på sidan 60.

Sparbanksstämman beslutar om tillsättning av styrelse och revisorer för Häradssparbanken med ledning av förslag som valberedningen tagit fram. Valberedningen är sparbanksstämmans organ för beredning av stämmans beslut i tillsättningsfrågor. Valberedningen utgörs av ordförande samt fyra ledamöter. Det är valberedningens uppgift att inkomma med

förslag till ledamöter i styrelsen samt förslag till arvode uppdelat mellan ordförande och övriga ledamöter.

Det ankommer på styrelsen att välja styrelseordförande om inte annat beslutats av sparbanksstämman. Likaså utser styrelsen verkställande direktör som under styrelsens inseende ska leda verksamheten i Häradssparbanken.

Styrelsens sammansättning och arbete.

Häradssparbankens styrelse utses vid sparbanksstämman och består av åtta ledamöter samt VD. Av styrelsens ledamöter är tre kvinnor.

Uppgifter om de personer som ingår i Häradssparbankens styrelse och mandattider för dessa återfinns på sidan 60. Upplysningar om ersättningar, övriga förmåner och pensionskostnader lämnas i not 10 till posten Allmänna administrationskostnader i resultaträkningen.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning. Arbetsordningen reglerar rollfördelningen mellan styrelseordföranden och verkställande direktören, frekvensen och formerna för styrelsens sammanträden, rapportering till styrelsen samt delegering. Styrelsens ordförande har en särställning inom styrelsen med särskilt ansvar för att styrelsens arbete är väl organiserat och bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ser bland annat till att styrelsen erhåller tillfredsställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, samt att styrelsen årligen gör en utvärdering av sitt och VD:s arbete. Härutöver gör ordföranden en egen utvärdering genom samtal med övriga styrelseledamöter.

De ärenden som behandlas i styrelsen följer i huvudsak av sparbankslagen och styrelsens arbetsordning. Styrelsens främsta uppgifter, förutom att utse styrelseordförande och VD, är att fastställa Häradssparbankens strategi, verksamhetsplan och budget, följa den ekonomiska utvecklingen, fastställa års- och delårsbokslut, fastställa/ompröva policies/instruktioner för verksamheten, behandla kreditengagemang, samt som ett led i styrelsens ansvar för den interna kontrollen och riskhanteringen behandla rapporter härom.

Under 2016 har styrelsen sammanträtt vid 11 ordinarie tillfällen. Därutöver har styrelsen genomfört ett antal träffar för att diskutera framtida strategi- och utvecklingsfrågor. Vid styrelsesammanträdena har bland annat behandlats års- och delårsbokslut, riskanalyser, verksamhetsplan och budget för kommande verksamhetsår, policies inom olika riskområden,

delegationsinstruktioner, större kreditengagemang samt revisions-, compliance- och riskkontrollrapporter. Häradsparbankens stf VD har varit sekreterare i styrelsen.

Styrelsens kreditutskott

Utskottet fattar beslut i kreditfrågor i enlighet med i delegeringsinstruktion fastställda beslutsramar. Besluten protokollförs och redovisas till styrelsen vid nästkommande ordinarie styrelsemöte. I kreditutskottet ingår styrelsens ordförande, VD, två styrelseledamöter samt kreditchef.

Styrelsens Risk- och Revisionsutskott (RRU)

Utskottet, som består av minst tre styrelseledamöter, har som främsta uppgifter att:

- Bedöma bankens, av styrelsen årligen beslutade, riskstrategi samt riskaptiter för respektive väsentlig riskkategori som banken är exponerad för, från tid till annan
- Övervaka implementeringen av sparbankens riskstrategi och principer för riskhantering i verksamheten
- Övervaka de externa revisorerna
- Granska och godkänna omfattningen av den externa- och interna revisionen
- Granska revisionsplaner och rapporter.

RRU har en rådgivande roll i riskfrågor i relation till sparbankens styrelse. Bankens riskkontroll och compliance ska vara föredragande på RRU's möten.

Internrevision

Internrevisionen arbetar på styrelsens uppdrag och granskar sparbankens interna styrning och kontroll. Dess granskning omfattar även verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med interna regler samt utvärderar sparbankens organisation och arbetsprocesser.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

Uppgifter om ledande befattningshavares ersättningar återfinns i not 10.

Förslag till vinstdisposition

Häradsparbanken Mönsterås vinst för verksamhetsåret 2016 utgör enligt balansräkningen 20 095 110 kr. Styrelsen föreslår att detta belopp överföres till reservfonden.

Reservfond 2015-12-31	240 321 tkr
Överföring av vinst 2015 enligt årsstämmobeslut	17 113 tkr
Reservfond 2016-12-31	257 434 tkr
Fastställs styrelsens förslag ökar reservfonden	20 095 tkr
Reservfonden uppgår härfter till	277 529 tkr

Gällande regelverk för kapitaltäckning och stora exponeringar innebär att sparbanken vid varje tidpunkt ska ha en kapitalbas som motsvarar minst summan av kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens interna kapitalutvärderingspolicy. Sparbankens kärnprimärkapitalrelation efter föreslagen vinstdisposition uppgår till 20,66% (20,62%). Kärnprimärkapitalet, efter lagstiftnings-justeringar och efter föreslagen vinst-disposition uppgår till 289 856 tkr och slutligt minimikapitalkrav till 112 235 tkr. Specifikation om posterna framgår av not om kapitaltäckning.

Sparbankens ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att sparbanken kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt.

Styrelsens bedömning är att sparbankens egna kapital efter föreslagen vinstdisposition såsom det redovisas i årsredovisningen är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens omfattning och risk.

Vad beträffar sparbankens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Fem år i sammandrag - nyckeltal, tkr

<i>Volymutveckling</i>	2016	2015	2014	2013	2012
Affärsvolym ultimo, tkr	6 335 947	5 755 074	5 275 292	4 790 680	4 489 082
förändring mot föregående år, %	10,1	9,1	10,1	6,7	8,5
Kapital					
<i>Summa riskvägt exponeringsbelopp</i>					
<i>Kärnprimärkapitalrelation</i> (kärnprimärkapital i % av riskexponeringsbelopp) ej 2013-2012					
	20,7	20,6	19,0		
<i>Primärkapitalrelation</i> (Primärkapital i % av riskexponeringsbelopp) Fr. o. m 2014 beräknas enl regelverk CRD IV (primärkapital i % av riskexponeringsbelopp)					
	20,7	20,6	19,0	17,4	18,0
<i>Total kapitalrelation</i> (Totalt kapital i % av riskexponeringsbelopp)					
	20,7	20,6	19,0	19,0	18,7
Resultat					
<i>Placeringsmarginal</i>					
Räntenetto i % av MO	1,6	1,8	2,2	2,0	2,5
<i>Rörelseintäkter/affärsvolym</i>					
Räntenetto + rörelseintäkter i % av genomsnittlig affärsvolym	1,0	1,0	1,1	1,1	1,8
<i>Rörelseresultat/affärsvolym</i>					
Rörelseresultat i % av genomsnittlig affärsvolym	0,4	0,4	0,4	0,4	0,8
<i>Avkastning på totala tillgångar</i>					
Årets nettoresultat i % av genomsnittlig balansomslutning	0,9	0,9	0,9	1,0	2,2
<i>Räntabilitet på eget kapital</i>					
Rörelseresultat efter schablonskatt i % av genomsnittligt eget kapital	5,8	5,3	5,3	6,0	12,4
<i>K/I-tal före kreditförluster</i>					
Summa kostnader exkl kreditförluster i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4
<i>K/I-tal efter kreditförluster</i>					
Summa kostnader inkl kreditförluster i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,6	0,6	0,7	0,7	0,5
Osäkra fordringar och kreditförluster					
<i>Reserveringsgrad för osäkra fordringar</i>					
Reservering för sannolika förluster i % av osäkra fordringar brutto	112,6	34,7	66,0	52,1	53,6
<i>Andel osäkra fordringar</i>					
Osäkra fordringar netto i % av total utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker)	0,0	0,8	1,8	1,3	1,5
<i>Kreditförlustnivå</i>					
Kreditförluster i % av ingående balans för utlåning till allmänheten, kreditinstitut (exkl banker) samt kreditgarantier	0,0	0,1	0,3	0,1	0,8
Övriga uppgifter					
Medeltal anställda (1 730 tim)	21,9	23,6	23,5	21,2	21,4
varav i banktjänst	21,9	23,6	23,4	21,1	21,3
Antal kontor	2	2	2	2	2
	5 (55)				

Resultat- och balansräkningar 2016-2012,
tkr

	2016	2015	2014	2013	2012
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto	35 859	35 259	38 065	33 011	37 526
Provisioner, netto	18 286	17 058	15 112	13 031	11 582
Nettoresultat av finansiella transaktioner	787	-216	-697	641	24 329
Övriga intäkter	4 613	4 713	4 312	4 342	4 533
Summa intäkter	59 545	56 814	56 792	51 025	77 970
Allmänna administrationskostnader	-30 204	-30 587	-28 784	-28 168	-26 848
Övriga rörelsekostnader ¹	-4 650	-4 485	-4 500	-4 041	-3 922
Kreditförluster	37	-1 025	-3 958	-1 099	-9 401
Summa kostnader	-34 817	-36 097	-37 242	-33 308	-40 171
Rörelseresultat	24 728	20 717	19 550	17 717	37 799
Bokslutsdispositioner, netto	-	60	133	2 724	-2 814
Skatter	-4 633	-3 664	-3 486	-3 669	-2 136
Årets resultat	20 095	17 113	16 197	16 772	32 849
BALANSRÄKNING					
Kassa	5 114	4 628	3 181	5 636	7 998
Utlåning till kreditinstitut	139 034	200 902	173 421	206 654	274 464
Utlåning till allmänheten	1 678 346	1 586 384	1 413 727	1 220 140	1 109 545
Räntebärande värdepapper	328 505	172 209	158 582	193 446	165 152
Aktier och andelar	88 993	73 589	76 818	71 312	50 366
Materiella tillgångar	9 904	10 481	10 958	11 089	10 076
Övriga tillgångar	15 479	10 397	10 520	10 024	10 923
Summa tillgångar	2 265 375	2 058 590	1 847 207	1 718 301	1 628 524
Skulder till kreditinstitut	5 741	6 683	7 094	6 749	8 212
Inlåning från allmänheten	1 905 314	1 730 402	1 531 273	1 422 627	1 366 595
Övriga skulder	7 818	8 523	9 642	11 434	11 325
Summa skulder och avsättningar	1 918 873	1 745 608	1 548 009	1 440 810	1 386 132
Obeskattade reserver	-	-	60	194	2 918
Eget kapital	346 502	312 982	299 138	277 297	239 474
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	2 265 375	2 058 590	1 847 207	1 718 301	1 628 524

¹ inkl. avskrivningar på materiella tillgångar

Resultaträkning, tkr

	Not	2016	2015
Ränteintäkter		40 647	41 528
Räntekostnader		-4 788	-6 269
Räntenetto	4	35 859	35 259
Erhållna utdelningar	5	4 314	4 446
Provisionsintäkter	6	21 463	20 157
Provisionskostnader	7	-3 177	-3 099
Nettoresultat av finansiella transaktioner	8	787	-216
Övriga rörelseintäkter	9	299	267
Summa rörelseintäkter		59 545	56 814
Allmänna administrationskostnader	10	-30 227	-30 587
Avskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar	11	-663	-678
Övriga rörelsekostnader	12	-3 964	-3 807
Summa kostnader före kreditförluster		-34 854	-35 072
Resultat före kreditförluster		24 691	21 742
Kreditförluster, netto	13	37	-1 025
Rörelseresultat		24 728	20 717
Bokslutsdispositioner	14	-	60
Skatt på årets resultat	15	-4 633	-3 664
Årets resultat		20 095	17 113
Rapport över totalresultat			
Årets resultat		20 095	17 113
<i>Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat</i>			
Årets förändring i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas		13 425	-3 269
Årets totalresultat		33 520	13 844

Balansräkning, tkr

	Not	2016	2015
TILLGÅNGAR			
Kassa		5 114	4 628
Belåningsbara statsskuldförbindelser	16	82 484	56 886
Utlåning till kreditinstitut	17	139 034	200 902
Utlåning till allmänheten	18	1 678 346	1 586 384
Räntebärande värdepapper	19	246 021	115 323
Aktier och andelar	20	88 993	73 589
Materiella tillgångar	21		
- Inventarier		1 218	1 595
- Byggnader och mark		8 686	8 886
Aktuell skattefordran		2 033	3 190
Övriga tillgångar	22	4 273	10
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	9 173	7 197
Summa tillgångar		2 265 375	2 058 590
SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL			
Skulder till kreditinstitut	24	5 741	6 683
Inlåning från allmänheten	25	1 905 314	1 730 402
Övriga skulder	26	4 323	4 435
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	3 495	4 088
Summa skulder och avsättningar		1 918 873	1 745 608
Eget kapital	28		
Reservfond		257 434	240 321
Fond för verkligt värde		68 973	55 548
Årets resultat		20 095	17 113
Summa eget kapital		346 502	312 982
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		2 265 375	2 058 590

Rapport över förändringar i eget kapital

	Reservfond	Fond för verkligt värde	Årets resultat	Totalt resultat
Ingående eget kapital 2015-01-01	224 124	58 817	16 197	299 138
Vinstdisposition	16 197		-16 197	0
Årets resultat			17 113	17 113
Årets övrigt totalresultat		-3 269		-3 269
Årets totalresultat		-3 269	17 113	13 843
Utgående eget kapital	240 321	55 548	17 113	312 982
Ingående eget kapital 2016-01-01	240 321	55 548	17 113	312 982
Vinstdisposition	17 113		-17 113	0
Årets resultat			20 095	20 095
Årets övrigt totalresultat		13 425		13 425
Årets totalresultat		13 425	20 095	33 519
Utgående eget kapital	257 434	68 973	20 095	346 502

Kassaflödesanalys, tkr

Den löpande verksamheten	2016	2015
Rörelseresultat	24 728	20 716
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Orealiserad del av nettoresultat finansiella transaktioner	-370	-579
Kreditförluster	357	1 207
Avskrivningar	663	678
Reavinst vid försäljning aktier	-	-
Betald inkomstskatt	-4 620	-3 566
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	20 758	18 456
Ökning av utlåning till allmänheten	-91 962	-172 657
Förändring av övriga tillgångar	-5 082	-601
Förändring av övriga skulder	-705	-1 119
Ökning/minskning av värdepapper	-156 296	-13 627
Ökning av inlåning från allmänheten	174 912	199 129
Ökning/minskning av skulder till kreditinstitut	-942	-411
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-59 317	29 170
Investeringsverksamheten		
Förvärv av finansiella tillgångar	-1 979	-41
Förvärv av materiella tillgångar	-86	-201
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 065	-242
Årets kassaflöde	-61 382	29 928
Likvida medel vid årets början	205 530	176 602
Likvida medel vid årets slut	144 148	205 530
Förändring av likvida medel	-61 382	28 928
Följande delkomponenter ingår i likvida medel		
Kassa	5 114	4 628
Utlåning till kreditinstitut	139 034	200 902
Summa	144 148	205 530
Betalda räntor och erhållna utdelningar som ingår i Kassaflödet från den löpande verksamheten		
Erhållen utdelning	4 314	4 446
Erhållen ränta	40 503	42 012
Erlagd ränta	-5 893	-6 277

Noter

Alla belopp i tkr om ej annat anges.

1. Uppgifter om sparbanken

Årsredovisningen avges per 31 december 2016 och avser Häradsparbanken Mönsterås, 532800-6209, som är en sparbank med säte i Mönsterås. Adressen är Storgatan 44, Mönsterås.

2. Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Häradsparbankens årsredovisning är upprättad enligt lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) samt Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Sparbankerna tillämpar därigenom s k lagbegränsad IFRS och med detta avses standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till att sambandet mellan redovisning och beskattning.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av Häradsparbankens styrelse den 30 mars 2017. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på sparbanksstämman den 27 april 2017.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår nedan.

Värderingsgrunder vid upprättandet av företagets finansiella rapporter

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde se not 33. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella instrument klassificerade som finansiella tillgångar eller finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller som finansiella tillgångar som kan säljas.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Företagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att sparbankens ledning gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkat både aktuell period och framtida perioder. För ytterligare information om de kritiska bedömningar och viktiga uppskattningar som görs i de finansiella rapporterna se not 33.

Ändrade redovisningsprinciper

Nya eller ändrade IFRS med tillämpning från och med 1 januari 2016 bedöms inte haft någon väsentlig effekt på sparbankens redovisning.

Nya och ändrade IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. kommande räkenskapsår och framåt planeras inte att förtids tillämpas. Nedan beskrivs de förväntade effekterna på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS väntas få på bankens finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka bankens finansiella rapporter.

IFRS 9 Finansiella instrument ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering från 2018. Banken planerar inte att förtidstillämpa IFRS 9. IFRS 9 innebär förändringar av hur finansiella tillgångar klassificeras och värderas, inför en nedskrivningsmodell som baseras på förväntade kreditförluster istället för inträffade förluster och förändringar av principer för säkringsredovisning bl a med syfte att förenkla och att öka samstämmigheten med bankens interna riskhanteringsstrategier. Utvärderingen av effekterna på bankens redovisning när IFRS 9 börjar tillämpas pågår. Beloppsmässiga effekter har ännu inte kunnat uppskattas, utan kommer att utkristalliseras vartefter implementeringsprojektet fortlöper under 2017. De bedömningar av effekter som beskrivs i det följande baseras på den information idag är känd eller uppskattad. Val avseende övergångsmetoder kommer att göras när analysen av IFRS 9 nått en fas som ger mer komplett underlag än för närvarande.

Bankens överskottslikviditet placeras i obligationer. Dessa redovisas i enlighet med IAS 39 som FVO tillgångar, vilket innebär att de redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Preliminärt bedöms att obligationerna innehåsa i en blandad affärsmodell baserat på klassificeringen i enlighet med IFRS 9, vilket medför att redovisningen förväntas bli oförändrad. Banken har en långsiktig investering i aktier i Swedbank AB som för närvarande klassificeras som AFS och som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Detta innehav kommer i enlighet med IFRS 9 att fortsätta redovisas på detta sätt. Banken har ett innehav i onoterade aktier vars verkliga värde bedömts inte kunna beräknas tillförlitligt och idag redovisas till anskaffningsvärde. Tillämpningen av IFRS 9 kommer att medföra att detta innehav ska redovisas till ett beräknat verkligt värde. Effekten av denna ändring är svårbedömd, beräkning av ett verkligt värde har ännu inte gjorts.

De nya reglerna för nedskrivningar, baserat på förväntade kreditförluster, förväntas öka reserveringen för förluster på utlåning jämfört med tidigare reservering som baserats på inträffade förluster. Ett arbete med att ta fram modeller för reservering av förväntade kreditförluster pågår. Några beloppsmässiga bedömningar av effekten har ännu inte kunnat göras.

IFRS 9 har medfört följdändringar i upplysningskraven i IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar vilka kommer att påverka de upplysningar som lämnas. Omfattningen för banken av dessa ändringar är ännu inte känd eller uppskattad.

IFRS 16 Leases: Ny standard avseende redovisning av leasing. För leasetagare försvinner klassificeringen enligt IAS 17 i operationell och finansiell leasing och ersätts med en modell där tillgångar och skulder för alla leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. Undantag för redovisning i balansräkningen finns för leasingkontrakt av mindre värde samt kontrakt som har en löptid på högst 12 månader. I resultaträkningen ska avskrivningar redovisas separat från räntekostnader hänförliga till leasingskulden. Det bedöms inte bli några stora förändringar för leasegivare utan reglerna i IAS 17 behålls i princip med undantag för tillkommande upplysningskrav. IFRS 16 ska tillämpas på räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2019 eller senare. Tidigare tillämpning är tillåten under förutsättning att även IFRS 15 tillämpas från samma tidpunkt. EU förväntas godkänna standarden under 2017.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Ränteintäkter och räntekostnader, samt utdelning

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla uppskattade framtida in- och utbetalningar under den förväntade räntebindningstiden blir lika med det redovisade värdet av fordran eller skulden. Ränteintäkter och räntekostnader inkluderar i förekommande fall periodiserade belopp av erhållna avgifter som medräknas i effektivräntan, transaktionskostnader och eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran/skulden och det belopp som regleras vid förfall.

Ränteintäkter och räntekostnader som presenteras i resultaträkningen består av:

- Räntor på finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden inklusive räntor på osäkra fordringar
- Räntor på finansiella tillgångar som klassificerats som tillgängliga för försäljning
- Räntor från finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde över resultaträkningen
- Kostnad för insättargaranti samt kostnad för stabilitetsavgift

Utdelning från aktier redovisas i posten "Erhållna utdelningar" när rätten att erhålla betalning fastställts.

Provisions- och avgiftsintäkter

En provisions- och avgiftsintäkt redovisas när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen kommer att tillfalla företaget, färdigställandegraden på balansdagen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och de utgifter som uppkommit och de utgifter som återstår att slutföra tjänsteuppdraget kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Intäkterna värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäktsredovisningen redovisas enligt metoden successiv vinstavräkning vilket innebär att intäkterna som redovisas baseras på uppdragets eller tjänstens färdigställandegrad på balansdagen

Sparbanken erhåller avgifter och provisioner på utförda tjänster som intäktsredovisas på tre olika sätt enligt nedan:

Provisioner och avgifter som inräknas i den effektiva räntan

Provisioner och avgifter som är en integrerad del av effektivräntan, redovisas inte som provisionsintäkt utan som justering av effektivräntan på resultatraden ränteintäkter. Sådana avgifter utgörs främst av; uppläggningsavgifter för lån samt avgifter för tillhandahållande av kreditfacilitet eller annan typ av lånelöfte i det fall som det är sannolikt att kreditfaciliteten kommer att utnyttjas.

Provisioner och avgifter som är intjänade i takt med att tjänsterna löpande utförs

Till dessa avgifter hör främst avgifter för kreditfaciliteter eller annan typ av lånelöfte när det inte är sannolikt att faciliteten kommer att utnyttjas samt avgifter och provisioner för ställande av finansiell garanti. Dessa avgifter och provisioner periodiseras som intäkt över den period som tjänsten utförs. Till dessa avgifter hör också de ersättningar som sparbanken erhåller vid förmedling av lån till annan bank. Vid förmedling av lån till annan bank som också inbegriper ett ansvar för kreditförluster på de förmedlade lånen (dock maximerat till en viss andel av under året intjänad förmedlingsprovision) redovisas intäkten löpande netto efter avräkning för kreditförlust.

Provisioner och avgifter som är intjänade när en viss tjänst utförts

Till dessa avgifter och provisioner hör olika typer av provisioner för köp av värdepapper för kunds räkning, aviseringsavgifter, betal- och kreditkortsavgifter i de fall som tjänsten utförs över en period som inte

sträcker sig över ett kvartalsbokslut. Dessa provisioner och avgifter som i allmänhet är relaterade till en utförd transaktion redovisas omedelbart som intäkt.

Provisionskostnader

Här redovisas kostnader för mottagna tjänster i den mån de inte är att betrakta som ränta, t ex kostnader för clearing och bankgiro, depåavgifter och avgifter till UC. Transaktionskostnader som beaktas vid beräkningen av den effektiva räntan redovisas ej här.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Posten Nettoresultat av finansiella transaktioner innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. Nettoresultat av finansiella transaktioner består av:

- Realiserade och orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som identifierats till verkligt värde via resultaträkningen (fair value option).
- Realisationsresultat från avyttring av finansiella tillgångar och skulder (inklusive ränteskillnadsersättning som erhållits vid kundens inlösen av lån i förtid).
- Realisationsresultat från finansiella tillgångar som kan säljas.
- Nedskrivning på finansiella tillgångar som kan säljas.
- Valutakursförändringar.

Allmänna administrationskostnader

Allmänna administrationskostnader omfattar personalkostnader, inklusive löner och arvoden, pensionskostnader, arbetsgivaravgifter och andra sociala avgifter. Här redovisas också lokalkostnader, utbildnings-, IT-, telekommunikations-, rese- och representationskostnader samt kassadifferenser.

Bokslutsdispositioner

Bokslutsdispositioner omfattar avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Uppskjuten skatt är inte aktuellt för verksamhetsåren 2015 och 2016.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Under Skatt på årets resultat i resultaträkningen redovisas aktuell skatt och skatt avseende tidigare år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas och redovisas i enlighet med reglerna i IAS 39 och ÅRKL.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan lånefordringar, aktier och obligationsfordringar. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, eget kapitalinstrument och låneskulder.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när sparbanken blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte skickats.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. Lånelöften redovisas inte i balansräkningen. Lånefordringar redovisas i balansräkningen i samband med att lånebelopp utbetalas till låntagaren. En avsättning för lämnat lånelöfte görs om löftet är oåterkallerligt och lämnas till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifieras redan innan lånet betalats ut eller när utlåningsräntan inte täcker sparbankens upplåningskostnader för att finansiera lånet.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument redovisas initialt till instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader förutom för derivat och de instrument som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen delvis utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades, men också utifrån de valmöjligheter som finns i IAS 39. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. Sparbanken har valt att redovisa innehavet av obligationer och värdepapper redovisade under rubriken Belåningsbara Statsskuldförbindelser i denna kategori.

Sparbanken placerar i aktieindexobligationer, som innehåller både en räntebärande del och en derivatdel. Sparbanken har valt att klassificera aktieindexobligationer till verkligt värde via resultaträkningen med hänvisning till att de innehåller inbäddade derivat. Detta val innebär att hela instrumentet värderas till verkligt värde och att värdeförändringarna löpande redovisas i resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, dvs. efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella tillgångar som kan säljas

I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori. Innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag, intresseföretag eller joint ventures redovisas här. Tillgångar i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade mot eget kapital, dock ej värdeförändringar som beror på nedskrivningar (se redovisningsprinciper) eller på valutakursdifferenser på monetära poster vilka redovisas i resultaträkningen. Vidare redovisas ränta på räntebärande instrument i enlighet med effektivräntemetoden i resultaträkningen likaså utdelning på aktier. För dessa instrument kommer eventuella transaktionskostnader att ingå i anskaffningsvärdet vid redovisningen för första tillfället och därefter ingå vid löpande värdering till verkligt värde i fond för verkligt värde till dess att instrumentet förfaller eller avyttras. Vid avyttring av tillgången redovisas ackumulerad vinst/förlust, som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, i resultaträkningen.

Egetkapitalinstrument som klassificerats som en finansiell tillgång som kan säljas, anses ha ett nedskrivningsbehov och skrivs ner om det verkliga värdet understiger anskaffningsvärdet med ett betydande belopp eller när värdenedgången varit utdragen. Sparbanken betraktar en värdenedgång större än 50 % som betydande. Vid värdenedgång mellan 20 % och 50 % tas vid var tid beslut utifrån rådande marknadssituation. En period om minst 9 månader anses som utdragen.

Vid nedskrivning av ett egetkapitalinstrument som är klassificerat som en tillgång som kan säljas omklassificeras tidigare redovisad ackumulerad vinst eller förlust i eget kapital via övrigt totalresultat till resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Inlåning samt övriga finansiella skulder, t ex leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Till vilken kategori företagets finansiella tillgångar och skulder hänförs framgår av not 32 Finansiella tillgångar och skulder.

Finansiella garantier

Sparbankens garantiavtal innebär att sparbanken har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att specifik gäldenär inte fullgjort sina betalningar vid förfall till innehavaren i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor.

Finansiella garantiavtal redovisas initialt till verkligt värde, dvs. i normalfallet det belopp som utställaren erhållit i ersättning för den utställda garantin. Vid den efterföljande värderingen redovisas skulden för den finansiella garantin till det högre av de belopp som redovisas enligt IAS 37, Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar och det belopp som ursprungligen redovisades efter avdrag, i tillämpliga fall, för ackumulerade periodiseringar, som redovisats i enlighet med IAS 18, Intäkter.

Lånelöfte

Med lånelöfte avses i detta sammanhang en ensidig utfästelse från sparbanken att ge ut ett lån där låntagaren kan välja om han/hon vill ha lånet eller inte. I de fall som lånelöftet lämnats till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifierats redan innan lånet betalats ut redovisar sparbanken en avsättning beräknad som det diskonterade värdet av framtida förväntade betalningar om detta belopp är större än det periodiserade värdet av eventuellt mottagna avgifter för det lämnade lånelöftet.

Metoder för bestämning av verkligt värde

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurser. Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av sparbankens finansiella instrument åsätts verkligt värde med priser som är noterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar sparbanken fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt.

Aktier och räntebärande värdepapper

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivatinstrument beräknas med referens till instrument som i allt väsentligt är likadana eller till nyligen genomförda transaktioner i samma finansiella instrument alternativt om sådana uppgifter inte finns tillgängliga framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterade till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har

använts, beräknas framtida kassaflöden på den av företagsledningen bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har använts är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Innehav i onoterade aktier redovisas till anskaffningsvärde i de fall när ett tillförlitligt värde ej kan fastställas. Skälet till att de inte kunnat värderas till verkligt värde på ett tillförlitligt sätt är att det enligt företagsledningen råder alltför stor osäkerhet i de framtida kassaflödena samt den riskjustering som behöver göras på diskonteringsräntan. Sparbanken har inte för avsikt att avyttra de onoterade aktierna i någon nära framtid. Det redovisade värdet på onoterade aktier vars verkliga värden inte kunnat fastställas på ett tillförlitligt sätt uppgår till 749 tkr (758 tkr).

Lånefordringar och övriga fordringar och skulder

Verkligt värde på lånefordringar har beräknats med en diskontering av förväntade framtida kassaflöden där diskonteringsräntan har satts till den aktuella utlåningsränta som tillämpats.

I denna post ingår utlåning till och inlåning från allmänheten. För kundfordringar och leverantörsskulder med en kvarvarande livslängd på mindre än sex månader anses det redovisade värdet reflektera verkligt värde.

Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument

Nedskrivningsprövning för finansiella tillgångar

Vid varje rapporttillfälle utvärderar sparbanken om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Objektiva belägg för att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar har ett nedskrivningsbehov innefattar observerbara uppgifter som kommer tillgångens innehavare till del angående följande förlusthändelser:

- a) betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- b) ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- c) beviljande av långivaren, av ekonomiska eller juridiska skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, av en eftergift som långivaren annars inte hade övervägt,
- d) det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion,
- e) upphörande av en aktiv marknad för tillgången i fråga på grund av finansiella svårigheter, eller
- f) observerbara uppgifter som tyder på att det finns en mätbar minskning av de uppskattade framtida kassaflödena från en grupp av finansiella tillgångar sedan dessa tillgångar redovisades första gången, trots att minskningen ännu inte kan identifieras som hörande till någon av de enskilda finansiella tillgångarna i gruppen, inklusive
  - i. negativa förändringar i betalningsstatus för låntagare i gruppen (exempelvis ett ökat antal försenade betalningar eller ett ökat antal kreditkortsinnehavare som nått sin kreditgräns och som betalar lägsta tillåtna månadsbelopp), eller
  - ii. inhemska eller lokala ekonomiska villkor som har koppling till uteblivna betalningar av tillgångarna i gruppen (exempelvis en ökning av arbetslösheten i låntagarnas geografiska område, en minskning av fastighetspriserna avseende hypotekslån i berört område, en nedgång i oljepriserna vid lån till oljeproducenter, eller ogynnsamma förändringar av branschvillkor som påverkar låntagarna i gruppen).

Objektiva bevis utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet på en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Sparbanken utvärderar om ett nedskrivningsbehov finns och om en kreditförlust ska redovisas på individuell basis för alla lån som är väsentliga. Ett skäl till att ett nedskrivningsbehov kan föreligga på gruppnivå trots att lånen ansetts inte vara osäkra på individuell nivå, är att sparbanken inte har full kännedom kring alla de faktorer som på balansdagen är relevant för en individuell bedömning. För att hantera denna eftersläpning av information och för att reservera för förluster som inträffat men som inte ännu kommit till sparbankens kännedom har därför en tillkommande gruppvis nedskrivning gjorts.

En nedskrivning (kreditförlust) beräknas som skillnaden mellan det redovisade värdet och nuvärdet av framtida kassaflöden (inklusive kassaflöden från eventuellt ianspråktagande av pant, även när ianspråktagande inte är sannolikt) diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med kort löptid diskonteras inte. Nedskrivningen redovisas som en kreditförlust i resultaträkningen.

Som objektiva belägg på att nedskrivningsbehov föreligger och att lånet är klassat som osäkert räknar sparbanken i allmänhet betalningar som är mer än 60 dagar försenade. Andra objektiva belägg kan vara information om betydande finansiella svårigheter som kommit sparbanken till kännedom genom analys av finansiella rapporter, inkomstdeklarationer eller på annat sätt i den löpande utvärderingen av kundens kreditvärdighet som ingår som en integrerad del i sparbankens system och rutiner för att hantera kreditrisk. Eftergifter till sparbankens låntagare som görs på grund av att låntagaren har finansiella svårigheter kan också utgöra objektiva belägg om att lånet är osäkert.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. En nedskrivning på en lånefordran återförs om låntagaren förväntas fullfölja alla kontraktuella betalningar i enlighet med ursprungliga eller omstrukturerade lånevillkor. Återföring av nedskrivningar på lån (kreditförluster) redovisas som en minskning av kreditförluster och specificeras särskilt i not 13.

Bortskrivningar av lånefordringar

Lånefordringar som klassificerats som osäkra skrivs bort från balansräkningen när kreditförlusten anses vara konstaterad vilket är när konkursförvaltare lämnat uppskattning om utdelning i konkurs, ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt.

Efter bortskrivning redovisas lånefordringarna inte längre i balansräkningen. Återvinning på tidigare redovisade bortskrivningar redovisas som en minskning av kreditförluster på resultatraden Kreditförluster netto.

Materiella tillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma sparbanken till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, uttrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning på byggnader görs planenligt med 2 % per år och avskrivning på ventilationsanläggning görs planenligt med 3,5 % per år. Inventarier avskrivs planenligt med 20 resp. 10 % per år. Avskrivning som avviker från plan betraktas som en bokslutsdisposition och redovisas under rubriken Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan. Mark och konst skrivs inte av. Sparbanken tillämpar inte komponentavskrivning på rörelsefastigheter, eftersom effekten av övergången blir marginell. Främst beror detta på att rörelsefastigheternas andel av sparbankens totala tillgångar är relativt liten (0,4 %).

Nedskrivningsprövning

De redovisade värdena för företagets tillgångar prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde (se nedan).

Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden – en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

Ersättning till anställda

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionering genom försäkring

Sparbankens pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal med Sparinstitutens Pensionskassa (SPK). Enligt IAS 19 är en avgiftsbestämd en plan för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänför sig till anställdas tjänstgöring under innevarande period och tidigare.

En förmånsbestämd pensionsplan definieras som annan plan för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämd plan. Pensionsplanen för sparbankens anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Sparbanken har dock gjort bedömningen att UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP 2 som finansieras genom försäkring i Alecta är tillämplig även för sparbankens pensionsplan hos SPK. Sparbanken saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Sparbankens förpliktelser

avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt sparbanken under en period. Premier betalas till SPK baserat på aktuell lön. Årets kostnader för dessa försäkringspremier framgår av not 10.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. En avsättning redovisas för den förväntade kostnaden för vinstandels- och bonusbetalningar när sparbanken har en gällande rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

3. Finansiella risker

I sparbankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har sparbankens styrelse, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i sparbanken, fastställt policies och instruktioner för kreditgivningen och den övriga finansverksamheten.

Sparbankens styrelse har det övergripande ansvaret för sparbankens riskhantering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika andra funktioner. Dessa i sin tur rapporterar regelbundet till styrelsen.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som sparbanken har i sin verksamhet och att för dessa sätta lämpliga begränsningar (limiter) och försäkra att det finns kontroll på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande att limiter inte överskrids. Riskpolicies och riskhanteringssystem går igenom regelbundet för att kontrollera att dessa är korrekta och t ex återspeglar gällande marknadsvillkor samt produkter och tjänster som erbjuds. Genom utbildning och tydliga processer skapar sparbanken förutsättningar för en god riskkontroll, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

I sparbanken finns en samlad funktion för självständig riskkontroll direkt underställd verkställande direktören vars uppgift är att analysera utvecklingen av riskerna samt vid behov föreslå ändringar i styrdokument och processer.

Kreditrisk

Med kredit-/motpartsrisik avses risken att sparbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Detta omfattar också den risk som sparbanken tar på sig när sparbanken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts betalningsfullgörande till innehavaren av den finansiella garantin. Till denna risk räknas också den risk som sparbanken har i förmedlade lån till Swedbank Hypotek. I detta sistnämnda fall är emellertid förlustrisken begränsad till under året intjänad förmedlingsprovision. Den bakomliggande transaktionen kan avse en kredit, en garanti, ett värdepapper eller ett derivatinstrument.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för sparbankens kreditriskexponering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika kreditdelegationer.

Sparbankens kreditgivning präglas av högt uppställda mål med avseende på etik, kvalitet och kontroll. En genomgående princip är bl a att alla kreditbeslut i sparbanken normalt fattas av minst två personer. Trots att kreditrisken utgör sparbankens största riskexponering är sparbankens kreditförluster i förhållande till utestående kreditvolym jämförelsevis små.

Den avgörande bedömningsgrunden för sparbankens kreditgivning, som utifrån låntagarnas hemvist är geografiskt hänförliga till sparbankens verksamhetsområde, är låntagarnas återbetalningsförmåga. För att ytterligare minska risken är merparten av sparbankens krediter dessutom säkerställda med pantbrev i fastigheter och andra bankmässiga säkerheter. Sparbanken strävar efter en god riskspridning. För att begränsa kredit- och motpartsrisiker i sparbankens värdepappersportfölj tillåts endast placeringar inom vissa beloppsmässiga ramar och endast i värdepapper med hög kreditvärdighet.

Större kreditengagemang (kredittagarens samtliga egna förbindelser och ansvarsförbindelser) omprövas minst en gång årligen i behörig kreditbeviljande instans. För större företagsengagemang tillämpas riskklassificering i samband med nybeviljning av kredit och i samband med den årliga omprövningen. Riskklassificeringssystemet innebär att krediterna klassificeras i olika riskklasser beroende på risken för obestånd och risken vid ett eventuellt obestånd.

Sparbankens rutiner för övervakning av förfallna betalningar och oreglerade fordringar syftar till att minimera kreditförlusterna genom en tidig upptäckt av betalningsproblem hos kredittagarna och en åtföljande snabb handläggning av förekommande kravärenden. Övervakningen sker med stöd av ett särskilt kravsystem som med automatik bevakar och påminner om när kravåtgärd är erforderlig.

Sparbankens kreditriskexponering brutto och netto samt koncentrationer med avseende på motparter samt lånefordringar per kategori av låntagare visas i tabeller nedan.

Kreditriskexponering brutto och netto, 2016

	Total kreditrisk exponering (före nedskrivn)	Nedskrivning	Redovisat värde	Värde av säkerheter avseende poster i balansräkn	Total kreditrisk- exponering med hänsyn till säkerheter
Kredit¹ mot säkerhet av:					
Kommunal borgen	57		57	57	
Kreditinstitut	302		302	302	
PB i villa- och fritidsfastigheter ²	908 628	200	908 428	884 006	24 422
PB i flerfamiljsfastigheter ³	81 810		81 810	81 760	50
PB i jordbruksfastigheter	199 578		199 578	199 702	826
PB i andra näringsfastigheter	210 367	83	210 284	204 977	7 112
Företagshypotek	86 926	2 609	84 317	83 665	852
Övrigt ⁴ (Varav kreditinstitut)	334 145 <i>139 034</i>	1 541	332 604 <i>139 034</i>		327 601 <i>139 034</i>
Summa	1 821 813	4 433	1 817 380	1 454 469	360 863
Värdepapper					
Andra emittenter					
AAA*	117 680		117 682		117 680
AA+*	55 287		55 287		55 287
AA-*	1 002		1 002		1 002
A*	10 072		10 072		10 072
A-*	8 131		8 131		8 131
BBB+*	20 047		20 047		20 047
BBB*	23 102		23 102		23 102
BBB-*	40 439		40 439		40 439
BB+*	8 114		8 114		8 114
BB*	15 395		15 395		15 395
Utan rating	29 236		29 236		29 236
Summa	328 505		328 505		328 505
Utställda lånelöfte	256 660		256 660		
Outnyttjad del av checkkrediter	109 289		109 289		
Utställda finansiella garantier	22 616		22 616		
Summa	388 565		388 565		
Total kreditriskexponering	2 538 883	4 433	2 534 450	1 454 469	689 368
* Standard & Poor´s rating Noten omfattar inte beviljade ej utnyttjade belopp.					

Kreditriskexponering brutto och netto, 2015

	Total kreditrisk exponering (före nedskrivn)	Nedskrivning	Redovisat värde	Värde av säkerheter avseende poster i balansräkn	Total kreditrisk-exponering med hänsyn till säkerheter
Kredit¹ mot säkerhet av:					
Kommunal borgen	68		68	68	
Kreditinstitut	1 947		1 947	1 947	
PB i villa- och fritidsfastigheter ²	857 172	368	856 804	836 076	20 728
PB i flerfamiljsfastigheter ³	73 527		73 527	73 477	50
PB i jordbruksfastigheter	182 205		183 155	182 255	899
PB i andra näringsfastigheter	233 783		236 201	231 406	4 795
Företagshypotek	78 339	767	77 572	83 753	623
Övrigt ⁴	362 693	4 681	358 012		349 694
<i>(Varav kreditinstitut)</i>	<i>200 902</i>		<i>200 902</i>		<i>200 902</i>
Summa	1 789 734	5 816	1 787 286	1 408 982	376 789
Värdepapper					
Andra emittenter					
AAA *	52 077		52 077		52 077
AA+*	29 915		29 915		29 915
AA-*	13 113		13 113		13 113
A*	23 112		23 112		23 112
BBB*	13 019		13 019		13 019
BBB-*	10 261		10 261		10 261
Utan rating	30 712		30 712		30 712
Summa	172 209		172 209		172 209
Utställda lånelöften	239 921		239 921		
Outnyttjad del av checkkrediter	104 536		104 536		
Utställda finansiella garantier	15 418		15 418		
Summa	359 875		359 875		
Total kreditriskexponering	2 321 818	5 816	2 319 370	1 408 982	548 998

¹ Med kredit avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför balansräkningen, exempelvis garantier. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

² Inklusive bostadsrätter

³ Inklusive bostadsrättsföreningar

Kreditkvalitet

Sparbanken följer årligen upp och rapporterar kreditgivningen på företagsengagemang enligt särskilda riktlinjer för att säkerställa kreditkvaliteten i banken. En riskklassificeringsmodell är inbyggt i kreditberedningssystemet för att bedöma kreditkvaliteten i engagemangen. Med hjälp av modellen är bankens företagsutlåning fördelad enligt parametrarna Risk för obestånd och Risk vid obestånd. Modellen tar hänsyn till företagets nyckeltal, extern skötsamhet (UC) samt intern skötsamhet. För privata engagemang används ett scoringsystem anpassat för att säkerställa kvalitén på beviljade krediter till privatpersoner. Både internt samt externt beteende vägs ihop för att få fram ett risktal. Beräkningsmetoderna och antalet förfallna krediter visar att banken har god kreditkvalité både inom företags- och privatsegmenten.

Lånefordringar, kreditkvalitet	2016	2015
<i>Företagssektor</i>		
Låg till medelrisk	716 808	686 543
Högre risk	29 781	35 229
Summa	746 589	721 772
<i>Privatpersoner</i>		
Låg till medelrisk	924 108	858 224
Högre risk	7 649	6 388
Summa	931 757	864 612

Oreglerade och osäkra fordringar

Åldersanalys, oreglerade men ej nedskrivna lånefordringar

	2016	2015
Fordringar förfallna < 60 dagar	273	171
Fordringar förfallna > 60 dgr - 90 dgr	1	106
Fordringar förfallna > 90 dgr - 180 dgr	34	422
Fordringar förfallna > 180 dgr - 360 dgr	236	0
Fordringar förfallna > 360 dgr	0	127
Summa	544	826

Lånefordringar per kategori av låntagare

Lånefordringar, brutto

- offentlig sektor	-	-
- företagssektor	380 436	361 957
- hushållssektor	1 283 654	1 212 947
<i>varav enskilda företagare</i>	<i>347 064</i>	<i>342 000</i>
- övriga	18 689	17 296
Summa	1 682 779	1 592 200

varav:

Oreglerade lånefordringar som ingår i

osäkra lånefordringar

- företagssektor	1 230	12 722
- hushållssektor	2 708	4 014

	2016	2015
Oreglerade lånefordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar och för vilka ränta intäktsförs		
- företagssektor	-	-
- hushållssektor	-	-
Osäkra lånefordringar		
- företagssektor	1 230	12 722
- hushållssektor	2 708	4 014
Avgår:		
Specifika nedskrivningar för individuellt värderade fordringar		
- företagssektor	-692	-1 567
- hushållssektor	-1 741	-2 249
Gruppvisa nedskrivningar för individuellt värderade fordringar		
- företagssektor	-2 000	-2 000
Lånefordringar, nettoredovisat värde		
- offentlig sektor	-	-
- företagssektor	377 744	358 390
- hushållssektor	1 281 913	1 210 698
<i>varav enskilda företagare</i>	<i>346 804</i>	<i>341 368</i>
- övriga	18 689	17 296
Summa	1 678 346	1 586 384

Osäkra fordringar/garantier avser fordringar/garantier som har förfallna belopp äldre än 60 dagar eller där andra omständigheter medför osäkerhet om värdet. Andra omständigheter kan vara t ex konkursfordringar eller då kund har gjort betalningsinställelse samt då reservering gjorts för befarad kreditförlust trots att ovanstående kriterier inte är uppfyllda.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att sparbanken får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med sina finansiella skulder. Likviditetsrisk kan även uttryckas som risken för förlust eller försämrade intjäningsförmåga till följd av att sparbankens betalningsåtaganden inte kan fullgöras i rätt tid. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder har olika löptider.

Sparbankens riskhantering fokuserar här på att skapa likviditetsresurser och på portföljstrukturer. Det innebär att placeringar endast görs i likvida värdepapper, d v s värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Likviditeten bevakas löpande och stresstester utförs för olika scenarios.

Sparbankens likviditetsberedskap i form av dagslåneräkning och värdepappersportfölj ska hålla en nivå så att banken klara ett likviditetsutflöde om 30 dagar enligt ett stressat scenario. Detta har uppfyllts under året. För mer information se bankens hemsida: www.haradssparbanken.se

Sparbankens likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på tillgångar och skulder framgår av tabellen nedan. Även den kassaflödesanalys, som finns på sid 10 i årsredovisningen, belyser sparbankens likviditetssituation.

Odiskonterade kassaflöden - Kontraktuellt återstående löptid, 2016

	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Totalt
Tillgångar							
Kassa						5 114	5 114
Belåningsbara statsskuldförbindelser				82 484			82 484
Utlåning till kreditinstitut	139 034						139 034
Utlåning till allmänheten		41 565	73 634	359 405	1 848 612		2 323 216
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 002	23 102	218 852	3 065		246 021
Övriga tillgångsposter						114 376	114 376
Summa tillgångar	139 034	42 567	96 736	660 741	1 851 677	119 490	2 910 245
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	5 741						5 741
Inlåning från allmänheten	1 843 373	37 769	23 082	7 068			1 911 292
Övriga skuldposter och eget kapital						354 320	354 320
Summa skulder och eget kapital	1 849 114	37 769	23 082	7 068	0	354 320	2 271 353
Utställda lånelöfte	256 660					-256 660	
Utfärdade finansiella garantier		22 616					
Total skillnad	-1 966 740	-17 818	73 654	653 673	2 108 337	-234 830	638 892

**Odiskonterade kassaflöden -
Kontraktuellt återstående löptid, 2015**

	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Totalt
Likviditetsexponering							
Tillgångar							
Kassa						4 628	4 628
Belåningsbara statskuldförbindelser				56 886			56 886
Utlåning till kreditinstitut	200 902						200 902
Utlåning till allmänheten		67 620	77 628	341 523	1 857 740		2 344 511
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		3 000	34 179	77 294	850		115 323
Övriga tillgångsposter						94 466	94 466
Summa tillgångar	200 209	70 620	111 807	475 703	1 858 590	99 094	2 816 716
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	6 683						6 683
Inlåning från allmänheten	1 666 753	24 517	37 798	7 961			1 737 029
Övriga skuldposter och eget kapital						321 504	321 504
Summa skulder och eget kapital	1 673 436	24 517	37 798	7 961		321 504	2 065 216
Utställda lånelöfte	175 632				-175 632		
Utfärdade finansiella garantier		15 418					
Total skillnad	-1 648 859	30 685	74 009	467 742	2 034 222	-222 410	751 500

Marknadsrisk

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prISRISKEN. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna ränterisk, valutarisk och aktiekursrisk (prISRISKEN). I sparbankens fall utgör ränterisken och aktiekursrisk de övervägande marknadsriskerna.

Ränterisk definieras som risken för att marknadsvärdet på sparbankens fastförräntande tillgångar sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk, eller prISRISKEN, ökar med åtagandets löptid. En annan form av ränterisk är inkomstrisken, d v s risken för att räntenettet försämras i ett förändrat ränteläge genom att räntebindningstiden är olika för tillgångar och skulder.

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av samhällsekonomiska faktorer.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk kan således dels bestå av förändring i verkligt värde, prisrisk, dels förändringar i kassaflöde, kassaflödesrisk. En betydande faktor som påverkar ränterisken är räntebindningstiden. Långa räntebindningstider motverkar kassaflödesrisken men ökar prisrisken. Kortare räntebindningstider motverkar prisrisken men ökar kassaflödesrisken.

I enlighet med sparbankens riskpolicy kontrolleras de finansiella riskerna i verksamheten med limiter. Beträffande ränteriskerna innebär detta t ex att räntebindningstiderna på sparbankens räntebärande placeringar måste hålla sig inom vissa tids- och beloppsmässiga ramar. Ett sätt att indikativt mäta ränterisken är den s k gap-analys, som återfinns nedan, som visar räntebindningstiderna för sparbankens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen. Analysen visar att vid en förändring av marknadsräntan med en procentenhet minskar/ökar räntenettet för kommande 12-månadersperiod med 5 328 tkr (5 544 tkr). Övriga variabler antas vara konstanta och beräkning sker före skatt.

Hantering av sparbankens ränteexponering är centraliserad, vilket innebär att den centrala finansfunktionen ansvarar för att identifiera och hantera denna exponering.

Enligt bankens likviditets- och finanspolicy är målsättningen för sparbankens räntebundna exponeringar att den genomsnittliga räntebindningstiden/durationen ska vara kortare än 3,5 år. Per den 31 december 2016 var räntebindningstiden 0,5 år (0,5 år).

Räntebindningstider för tillgångar och skulder – Ränteexponering 2016

	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa								5 114	5 114
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 062	72 422							82 484
Utlåning till kreditinstitut	139 034								139 034
Utlåning till allmänheten	881 675	579 343	13 856	32 871	143 405	27 196			1 678 346
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	63 846	175 174	5 106				1 895		246 021
Övriga tillgångar								114 376	114 376
Summa tillgångar	1 094 617	826 939	18 962	32 871	143 405	27 196	1 895	119 490	2 265 375
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	5 741								5 741
Inlåning från allmänheten	1 847 974	31 848	21 760	2 907	825				1 905 314
Övriga skulder								7 818	7 818
Eget kapital								346 502	346 502
Summa skulder och eget kapital	1 853 715	31 848	21 760	2 907	825			354 320	2 265 375
Differens tillgångar och skulder	-759 098	795 091	-2 798	29 964	142 580	27 196	1 895	-234 830	
Kumulativ exponering	-759 098	35 993	33 195	63 159	205 739	232 935	234 830		

Räntebindningstider för tillgångar och skulder – Ränteexponering 2015

	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa								4 628	4 628
Belåningsbara statsskuldförbindelser	39 900	16 986							56 886
Utlåning till kreditinstitut	200 902								200 902
Utlåning till allmänheten	721 459	617 652	49 676	54 813	115 542	27 242			1 586 384
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	8 062	88 266	18 145				850		115 323
Övriga tillgångar								94 466	94 466
Summa tillgångar	970 323	722 904	67 821	54 813	115 542	27 242	850	99 094	2 058 589
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	6 683								6 683
Inlåning från allmänheten	1 672 398	16 987	24 586	13 862	2 359	210			1 730 402
Övriga skulder								8 523	8 523
Eget kapital								312 981	312 981
Summa skulder och eget kapital	1 679 081	16 987	24 586	13 862	2 359	210		321 504	2 058 589
Differens tillgångar och skulder	-708 758	705 917	43 235	40 951	113 183	27 032	850	-222 410	
Kumulativ exponering	-708 758	-2 841	40 394	81 345	194 528	221 560	222 410		

Valutarisk

Valutarisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i valutakurser.

Sparbanken är inte utsatt för någon valutarisk utöver den som följer av kassatillgodohavandet i utländska valutor, genom vilket Sparbanken tillhandahåller resevaluta åt kund. Detta tillgodohavande uppgick vid årsskiftet till 721 tkr (486 tkr).

I sparbankens resultaträkning ingår valutakursdifferenser med 439 tkr (322 tkr) i nettoresultat av finansiella transaktioner.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser (oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till det aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas med på marknaden).

Sparbanken innehar aktier och andelar som ett strategiskt innehav av aktier i Swedbank AB, Indecap AB m.m. Aktierna i Swedbank AB och övriga strategiska aktieinnehav värderas som "Finansiella tillgångar som kan säljas" vilket innebär att värdeförändringen sker i övrigt totalresultat.

Enligt ovanstående definition skulle en generell förändring med 1 procentenhet av aktiekurserna påverka bankens eget kapital efter skatt med 890 tkr (736 tkr).

Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att fel eller brister i administrativa rutiner leder till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, bristfälliga system eller teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, internt eller externt, ingår i den operativa risken.

De operativa riskerna motverkas genom intern kontroll. Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process i sparbanken, som bl a omfattar

- kravet på att det skall finnas ändamålsenliga rutiner och instruktioner,
- klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna,
- IT-stöd i form av ekonomi-, kredit och inlåningssystem med inbyggda maskinella avstämningar och kontroller,
- behörighetssystem,
- interna informations- och rapporteringssystem för att bl a tillgodose ledningens krav på information om exempelvis sparbankens riskexponering, samt
- informationssäkerhet och fysisk säkerhet för att skydda sparbankens och kundernas tillgångar.

4. Räntenetto	2016	2015
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	-	37
Utlåning till allmänheten	38 911	39 756
<i>Räntebärande värdepapper</i>		
- omsättningstillgångar	1 736	1 735
Summa	40 647	41 528
Varav:		
- ränteintäkt från finansiella poster ej värderade till verkligt värde via RR	38	
	766	39 519
-ränteintäkt från osäkra fordringar	145	274
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	639	37
Inlåning från allmänheten	2 629	4 223
Kostnad för insättningsgaranti	1 520	1 381
Kostnad för stabiliseringsavgift	-	628
Summa	4 788	6 269
Varav:		
- räntekostnader från finansiella poster ej värderade till verkligt värde via RR	4 788	6 269
Räntenetto	35 859	35 259

	2016	2015
Räntemarginal <i>Totala ränteintäkter i % av medelomslutning (MO) minus totala räntekostnader i % av MO exkl. genomsnittligt eget kapital och obeskattade reserver</i>	1,60	1,74
Placeringsmarginal <i>Räntenetto i % av MO</i>	1,86	1,80
Medelränta på utlåningen under året uppgår till	2,16	2,34
Medelränta på inlåningen under året uppgår till Inkl. kostnader för insättningsgaranti	0,08	0,17
5. Erhållna utdelningar		
Sparbankernas Försäkrings AB	16	28
Indecap AB	12	-
Swedbank AB, A	4 286	4 418
Summa	4 314	4 446
6. Provisionsintäkter		
Betalningsförmedling	1 972	2 041
Utlåning	9 363	6 595
Inlåning	385	407
Avgifter kredit- och betalkort	462	377
Utställda finansiella garantier	275	259
Värdepapper	7 721	9 317
Övrigt	1 285	1 161
Summa	21 463	20 157
7. Provisionskostnader		
Betalningsförmedling	2 345	2 233
Värdepapper	554	585
Övrigt	278	281
Summa	3 177	3 099

8. Nettoresultat av finansiella transaktioner	2016	2015
Räntebärande värdepapper	348	-538
Valutakursförändringar	439	322
Summa	787	-216
<i>Nettovinst/förlust uppdelat per värderingskategori</i>		
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen (Fair value option)	348	-538
Valutakursförändringar	439	322
Summa	787	-216
Nettoresultat på finansiella tillgångar som kan säljas som redovisas i övrigt totalresultat	13 425	-3 269
9. Övriga rörelseintäkter		
Intäkter från rörelsefastigheter	250	230
Övriga	49	37
Summa	299	267
10. Allmänna administrationskostnader		
Personalkostnader		
- löner och arvoden	11 572	11 964
- sociala avgifter	4 394	4 287
- kostnad för pensionspremier	2 337	2 310
- avsättning till vinstandelsstiftelse, inkl. löneskatt	409	548
- övriga personalkostnader	669	1 112
Summa personalkostnader	19 381	20 221
Övriga allmänna administrationskostnader		
- porto och telefon	623	727
- IT-kostnader	6 001	5 517
- konsulttjänster	1 333	1 229
- revision	744	419
- hyror och andra lokalkostnader	527	553
- fastighetskostnader	601	778
- övriga administrationskostnader	1 017	1 143
Summa övriga allmänna administrationskostnader	10 846	10 366
 Summa allmänna administrationskostnader	 30 227	 30 587

	2016		2015	
	Sparbankens ledning	Övriga anställda	Sparbankens ledning	Övriga anställda
Löner och sociala kostnader				
Löner	3 862	6 637	3 714	7 488
Sociala kostnader	1 521	2 614	1 461	2 950
Summa	5 383	9 251	5 175	10 438

Av sparbankens pensionskostnader avser 1 459 tkr (1 346 tkr) sparbankens ledning (5 pers (5 pers))

Berednings- och beslutsprocess

Ersättning till VD och stf VD beslutas av ordförande på styrelsens uppdrag. Ersättning till andra ledande befattningshavare beslutas av VD.

Lön och arvoden

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår fast arvode och sammanträdesarvode enligt sparbanksstämans beslut. Arbetstagarrepresentanten erhåller ej styrelsearvode. Ersättning till VD och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning (ej VD och stf VD), övriga förmåner samt pension. Med andra ledande befattningshavare avses de fyra personer som tillsammans med VD utgör bankledningen.

Ersättningar och övriga förmåner 2016

	Grundlön/ arvode	Rörligt arvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Vinstandels- stiftelse	Summa
Sven-Åke Lindquist, ordförande	102	175				275
Ulrica Carlstedt, vice ordförande	66	97				163
Kent Lindster	58	54				112
Anette Gustavsson	58	37				95
Olof Lidén	58	62				120
Lena Johansson	58	40				98
Olof Boson	58	49				107
Per Bengtsson	58	48				106
Stefan Ohlson, VD	1 278		84	671		2 033
Ledande befattningshavare (4 st)	2 584		84	788	47	3 503
Summa						6 614

Ersättningar och övriga förmåner 2015

	Grundlön/ arvode	Rörligt arvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Vinstandels- stiftelse	Summa
Sven-Åke Lindquist, ordförande	102	180				282
Ulrica Carlstedt, vice ordförande	67	89				156
Kent Lindster	58	67				126
Anette Gustavsson	58	44				102
Olof Lidén	58	52				110
Lena Johansson	58	39				97
Olof Boson	58	34				92
Per Bengtsson	29	26				55
Stefan Ohlson, VD	1 230		92	639		1 961
Ledande befattningshavare (4 st)	2 484		97	707	68	3 356
Summa						6 337

Rörlig ersättning

Avsättning till vinstandelsstiftelse sker på samma villkor till alla fast anställda i bankrörelsen undantaget VD och stf VD. Denna rörliga ersättning är pensionsgrundande.

Övriga förmåner avser ränte- och bilförmån.

Avgångsvederlag

Vid uppsägning från bankens sida har VD rätt till lön under uppsägningstiden, som är 12 månader.

Vid egen uppsägning har VD 6 månaders uppsägningstid.

Lån till ledande befattningshavare

	2016	2015
VD och stf VD	710	710
Styrelseledamöter	97	250

Samtliga lån avser lån med fullgod pantsäkerhet.

Lånevillkoren överensstämmer med de som normalt tillämpas vid kreditgivning till allmänheten.

Medelantal anställda under året (1 730 tim)

Totalt i sparbanken	21,9	23,6
Varav i banktjänst	21,9	23,6
Därav kvinnor	11,8	11,8
Därav män	10,1	11,8

Könsfördelning bland ledande befattningshavare	2016	2015
Styrelsen (ordinarie ledamöter)	9,0	9,0
antal kvinnor	3,0	3,0
antal män	6,0	6,0
Övriga ledande befattningshavare, inkl VD	5,0	5,0
antal kvinnor	1,0	1,0
antal män	4,0	4,0

Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Ernst & Young AB		
- revisionsuppdrag	306	199
- revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	220
Deloitte AB		
- revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	438	-

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

11. Avskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar

<i>Avskrivning enligt plan</i>		
- inventarier	378	399
- byggnader och maskinell utrustning	285	279
Summa	663	678

12. Övriga rörelsekostnader

Avgifter till centrala organisationer	1 354	1 092
Försäkringskostnader	410	455
Säkerhetskostnader	463	491
Marknadsföringskostnader	1 737	1 769
Summa	3 964	3 807

13. Kreditförluster, netto	2016	2015
Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-1 740	-14 614
Återförda tidigare gjorda reserveringar för sannolika kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade	1 552	14 048
Årets nedskrivning för kreditförluster	-700	-1 016
Inbetalt på tidigare konstaterade förluster	394	182
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för sannolika kreditförluster	531	375
<i>Årets nettokostnad för individuellt värderade fordringar</i>	<i>37</i>	<i>-1 025</i>
<i>Årets nettokostnad för kreditförluster</i>	37	-1 025

Förluster och återföringar avser i sin helhet krediter till allmänheten.

14. Bokslutsdispositioner

Återföring av överavskrivningar	-	60
<i>Summa</i>	-	60

15. Skatt på årets resultat

Periodens skattekostnad	4 663	3 664
-------------------------	-------	-------

Avstämning av effektiv skatt	2016 (%)	2016	2015 (%)	2015
Resultat före skatt (exkl bokslutsdispositioner)		24 728		20 716
Skatt enl gällande skattesats	22,0%	5 440	22,0%	4 558
Ej avdragsgilla kostnader**	2,6%	632	0,8%	161
Ej skattepliktiga intäkter*	17,4%	-4 302	21,6%	-4 467
Bokslutsdispositioner	-	-	0,3%	60
Redovisad effektiv skatt	18,7%	4 633	17,7%	3 664

* Exempel på "Ej skattepliktiga intäkter" utgör utdelning och reavinst på organisationsaktier och ränta enligt skattebetalningslagen

** Exempel på "Ej avdragsgilla kostnader" utgör ej avdragsgill representation, medlemsavgifter, nedskrivning av finansiella tillgångar och ränta enligt skattebetalningslagen.

16. Belåningsbara statsskuldförbindelser	2016		2015	
	Verkl. Värde	Redov värde	Verkl värde	Redov värde
-Svenska kommuner	82 484	82 484	56 886	56 886
Summa	82 484	82 484	56 886	56 886

Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden		484		2
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden		-		-116
Summa		484		-114

17. Utlåning till kreditinstitut	2016		2015	
	Swedbank AB			
- svensk valuta		131 789		194 021
- utländsk valuta		7 245		6 881
Summa		139 034		200 902

18. Utlåning till allmänheten

Utestående fordringar, brutto	1 682 779	1 592 199
Varav individuell nedskrivning	-2 433	-3 815
Gruppvis nedskrivning för homogena lån	-2 000	-2 000
Redovisat värde, netto	1 678 346	1 586 384

2016	Individuellt värderade osäkra lånefordringar	Gruppvis värderade osäkra lånefordringar
Förändringar av nedskrivningar		
Ingående balans 1 januari 2016	-3 815	-2 000
Årets nedskrivning för kreditförluster	-700	
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	1 552	
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	530	
Summa	-2 433	-2 000
Utgående balans 31 december 2016	-4 433	

	Individuellt värderade osäkra lånefordringar	Gruppvis värderade osäkra lånefordringar
2015		
Förändringar av nedskrivningar		
Ingående balans 1 januari 2015	-17 223	
Årets nedskrivning för kreditförluster	-1 016	-2 000
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	14 048	
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	376	
Summa	-3 815	-2 000
Utgående balans 31 december 2015	-5 815	

19. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2016		2015	
	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde
Emitterade av andra låntagare				
- finansiella företag	124 668	124 668	61 330	61 330
- icke finansiella företag	121 353	124 668	53 993	53 993
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	246 021	246 021	115 323	115 323

Varav:

Noterade värdepapper	246 021	246 021	115 323	115 323
----------------------	---------	---------	---------	---------

Positiv skillnad till följd av att bokförda
värden överstiger nominella värden

1 131 648

Negativ skillnad till följd av att bokförda
värden underskrider nominella värden

9 325

20. Aktier och andelar

	2016	2015
Finansiella tillgångar som kan säljas		
- kreditinstitut	88 244	72 831
- övriga	749	758
Summa aktier och andelar	88 993	73 589

varav

Noterade värdepapper på börs	88 244	72 831
------------------------------	--------	--------

Företag, 2016	Antal	Börs värde	Redovisat värde
Aktier			
- Swedbank AB	400 562	88 244	88 244
- Sparbankernas Kort AB	66	-	66
- Sparbankernas Försäkrings AB	484	-	459
- Indecap AB	1	-	224

Företag, 2015	Antal	Börs värde	Redovisat värde
Aktier			
- Swedbank AB	389 262	72 831	72 831
- Sparbankernas Kort AB	66	-	66
- Sparbankernas Försäkrings AB	492	-	468
- Indecap AB	1	-	224

21. Materiella tillgångar

	Inventarier	Byggnader och mark	Totalt
Anskaffningsvärde			
Ingående balans 1 januari 2015	7 992	15 991	23 983
Förvärv	-	201	201
<i>Utgående balans 31 december 2015</i>	<i>7 992</i>	<i>16 192</i>	<i>24 184</i>
Anskaffningsvärde			
Ingående balans 1 januari 2016	7 992	16 192	24 184
Förvärv	-	86	86
<i>Utgående balans 31 december 2016</i>	<i>7 992</i>	<i>16 278</i>	<i>24 270</i>
Avskrivningar			
Ingående balans 1 januari 2015	5 998	7 028	13 026
Årets avskrivningar	399	278	677
<i>Utgående balans 31 december 2015</i>	<i>6 397</i>	<i>7 306</i>	<i>13 703</i>
Avskrivningar			
Ingående balans 1 januari 2016	6 397	7 306	13 703
Årets avskrivningar	377	286	663
<i>Utgående balans 31 december 2016</i>	<i>6 774</i>	<i>7 592</i>	<i>14 366</i>
Redovisade värden			
Per 1 januari 2015	1 995	8 963	10 957
Per 31 december 2015	1 595	8 886	10 481
Per 1 januari 2016	1 595	8 886	10 481
Per 31 december 2016	1 218	8 686	9 904

22. Övriga tillgångar	2016	2015
Förfallna räntefordringar	4	8
Övrigt	4 269	2
Summa	4 273	10
23. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Upplupna ränteintäkter	1 378	1 234
Förutbetalda kostnader	1 530	1 923
Swedbank Robur Fonder	1 234	1 128
Swedbank Hypotek	5 031	2 912
Summa	9 173	7 197
24. Skulder till kreditinstitut		
Swedbank, svensk valuta	5 741	6 683
Summa	5 741	6 683
25. Inlåning från allmänheten		
Allmänheten		
- svensk valuta	1 898 192	1 723 617
- utländsk valuta	7 122	6 785
Summa	1 905 314	1 730 402
Inlåningen per kategori av kunder		
Offentlig sektor	43 571	68 139
Företagssektor	274 816	305 015
Hushållssektor	1 534 507	1 314 708
<i>varav enskilda företagare</i>	285 427	275 256
Övrigt	52 420	42 540
Summa	1 905 314	1 730 402
26. Övriga skulder		
Anställdas källskattemedel	457	435
Preliminärskatt på räntor	1 073	1 341
Övrigt	2 793	2 659
Summa	4 323	4 435

27. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2016	2015
Upplupna räntekostnader	241	1 346
Övriga upplupna kostnader	3 254	2 742
Summa	3 495	4 088

28. Eget kapital

	Reservfond	Fond för verkligt värde	Årets resultat	Totalt resultat
Ingående eget kapital 2015-01-01	224 124	58 817	16 197	299 138
Vinstdisposition	16 197		-16 197	0
Årets resultat			17 113	17 113
Årets övrigt totalresultat		-3 269		-3 269
Årets totalresultat		-3 269	17 113	13 843
Utgående eget kapital	240 321	55 548	17 113	312 982
Ingående eget kapital 2016-01-01	240 321	55 548	17 113	312 982
Vinstdisposition	17 113		-17 113	0
Årets resultat			20 095	20 095
Årets övrigt totalresultat		13 425		13 425
Årets totalresultat		13 425	20 095	33 520
Utgående eget kapital	257 434	68 973	20 095	346 502

Bundna fonder

Reservfond

Syftet med reservfonden har varit att spara en del av nettovinsten som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Fritt eget kapital

Fond för verkligt värde

Fond för verkligt värde inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången bokas bort från balansräkningen. Värdeförändringar som beror på nedskrivningar redovisas dock i resultaträkningen.

29. Eventualförpliktelser	2016	2015
<i>Garantier</i>		
- Garantiförbindelser - krediter	200	-
- Garantiförbindelser - övriga	22 416	15 418
Summa	22 616	15 418

30. Åtaganden

- Kreditlöften	285 409	239 921
- Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	109 289	104 536
Summa	394 498	344 457

31. Närstående

Närståenderelationer

A. Sparbanken har närståenderelation med en person eller en persons nära familjemedlemmar är närstående till det rapporterade företaget om personen i fråga

- i. utövar ett bestämmande eller gemensamt bestämmande inflytande över det rapporterade företaget,
- ii. har ett betydande inflytande över det rapporterade företaget, eller
- iii. är en nyckelperson i ledande ställning i det rapporterade företaget

B. Ett företag är närstående till ett rapporterat företag om någon av nedanstående villkor är tillämpliga

- i. företaget står under bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande av en person som avses i A

Sammanställning över närståenderelationer

Till sparbanken närstående personer och företag

	2016	2015
Fordran på närstående per 31 december	6 061	8 214
Skuld till närstående per 31 december	34 282	29 509
Betald ränta	94	159
Erhållen ränta	168	255
Inköp av tjänster	60	120

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Avtal och transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor.

Vad gäller lön och andra ersättningar samt pensioner till nyckelpersoner i ledande ställning, se not 10.

32. Finansiella tillgångar och skulder 2016

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Låne- och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga Skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa		5 114			5 114	5 114
Belåningsbara statsskuldförbindelser	82 484				82 484	82 484
Utlåning till kreditinstitut		139 034			139 034	139 034
Utlåning till allmänheten		1 678 346			1 678 346	1 678 346
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	246 021				246 021	246 021
Aktier och andelar			88 993		88 993	88 993
Övriga tillgångar	323	1 055			1 378	1 378
Summa	328 828	1 823 549	88 993	0	2 241 370	2 241 370
Skulder till kreditinstitut				5 741	5 741	5 741
Inlåning från allmänheten				1 905 314	1 905 314	1 905 314
Upplupna kostnader				240	240	240
Summa	0	0	0	1 911 295	1 911 295	1 911 295

Finansiella tillgångar och skulder 2015

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Låne- och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga Skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa		4 628			4 628	4 628
Belåningsbara statsskuldförbindelser	56 886				56 886	56 886
Utlåning till kreditinstitut		200 902			200 902	200 902
Utlåning till allmänheten		1 586 384			1 586 384	1 586 384
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	115 323				115 323	115 323
Aktier och andelar			73 589		73 589	73 589
Övriga tillgångar	115	1 129			1 244	1 244
Summa	172 324	1 793 043	73 589	0	2 038 956	2 038 956
Skulder till kreditinstitut				6 683	6 683	6 683
Inlåning från allmänheten				1 730 402	1 730 402	1 730 402
Upplupna kostnader				1 346	1 346	1 346
Summa	0	0	0	1 738 431	1 738 431	1 738 431

Vissa upplysningar om finansiella instrument som värderats till verkligt värde.

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelningen hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Belåningsbara statsskuldförbindelser	82 484			82 484
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	246 021			246 021
Aktier och andelar	88 244			88 244
Summa	416 749	0	0	416 749

2015	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Belåningsbara statsskuldförbindelser	56 886			56 886
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	115 323			115 323
Aktier och andelar	72 831			72 831
Summa	245 040	0	0	245 040

Överföringar mellan nivå 1 och nivå 2

Det förekom inga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2016 eller 2015.

Värdering till verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrument som redovisas i not 32 Finansiella tillgångar och skulder 2016.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurs. Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivatinstrument beräknas baserat på framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterade till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har använts, beräknas framtida kassaflöden på den av företagsledningen bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har använts är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Innehavet i Indecap AB, Sparbanken Kort AB och Sparbankernas Försäkrings AB redovisas till anskaffningsvärde då ett tillförlitligt verkligt värde ej kan fastställas.

33. Viktiga uppskattningar och bedömningar

Sparbanksledningen har diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende sparbankens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar, samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av sparbankens redovisningsprinciper

Inga viktiga bedömningar vid tillämpningen av sparbankens redovisningsprinciper har identifierats.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Nedskrivningar för kreditförluster

Nedskrivning för kreditförluster sker normalt utifrån en individuell bedömning och baseras på ledningens bästa uppskattning av nuvärdet av kassaflöden som förväntas erhållas. Vid uppskattning av dessa kassaflöden görs en bedömning av motpartens finansiella situation och realisationsvärdet på varje underliggande säkerhet. Varje osäker fordran bedöms på dess meriter och strategin med avseende på uppskattade kassaflöden som bedöms återvinningsbara godkänns av den oberoende riskkontrollen.

Gruppvis förlustreservering tillämpas för kreditförluster i portföljer av fordringar med liknande ekonomiska egenskaper då objektiva tecken tyder på att det finns en förlustrisk i portföljen, men den osäkra fordran till vilken förlusten är hänförlig kan ännu inte identifieras. Vid bedömningen av behovet av gruppvisa kreditförlustreserveringar beaktar sparbanken faktorer som kreditkvalitet, portföljstorlek, koncentrationer och ekonomiska faktorer. För att kunna uppskatta den erforderliga nedskrivningen görs antaganden för att definiera hur förlusterna är modellerade och för att fastställa erforderliga parametrar baserade på historisk erfarenhet och gällande ekonomiska villkor. Precisionen/riktigheten i nedskrivningarna beror på noggrannheten i dessa uppskattade framtida kassaflöden för specifika motpartsreserveringar och modellantaganden samt använda parametrar för att fastställa gruppvisa nedskrivningar.

Fastställande av verkligt värde

Sparbankens redovisningsprinciper för värdering till verkligt värde framgår av Not 2 Redovisningsprinciper. Ytterligare information om antaganden som gjorts vid värdering till verkligt värde framgår av Not 32 Finansiella tillgångar och skulder.

34. Förhållanden som inte redovisas i resultat-, balansräkningen eller noterna men som är viktiga för bedömningen av Häradssparbankens resultat och ställning

Häradssparbanken har ett avtal och ett omfattande samarbete med Swedbank AB och dess dotterbolag Swedbank Hypotek AB, Swedbank Robur AB och Swedbank Finans AB. Avtalet med Swedbank AB bygger på samverkan i partnerskap och innebär i huvudsak gemensamt produktutbud, ett gemensamt uppträdande på marknaden under gemensamt använd symbol och profil. Kostnader och resurser, såsom t ex IT-tjänster och IT-utveckling, delas med självkostnad som grundprincip och ersättning som innebär bra affärer för båda parter. Avtalet innehåller även gemensam rikstäckande service för alla våra kunder. Detta samarbete regleras i ett samarbetsavtal som för närvarande gäller till och med 2020-06-30.

Häradssparbanken har per 2016-12-31 förmedlat hypoteksutlåning till Swedbank Hypotek till en total volym på 1 317 mkr (1 143 mkr). För detta har Sparbanken erhållit en provisionsersättning för 2016 på 8 864 tkr (5 908 tkr), som redovisas under utlåningsprovisioner. Om kreditförluster uppstår i förmedlad

kreditstock avräknas dessa från utbetalade provisioner upp till ett maximalt belopp om innevarande års provisioner.

Till Robur Fond och Swedbank Försäkring har Häradsparbanken per 2016-12-31 förmedlat fondsparande till ett marknadsvärde på 695 mkr (618 mkr) och försäkringssparande på 317 mkr (273 mkr). För detta har Sparbanken erhållit 4 541 tkr (4 410 tkr) respektive 1 510 tkr (1 865 tkr) i provision. Fondprovisionen redovisas under värdepappersprovisioner och försäkringsprovisionen som övriga provisionsintäkter. Provisionen för både fond och försäkring beräknas utifrån utestående marknadsvärde dag för dag.

35. Händelser efter balansdagen

Inga speciella händelser har inträffat efter balansdagen som påverkar bankens ställning eller resultat.

36. Kapitaltäckning

Reglerna om kapitaltäckning bidrar till att stärka sparbankens motståndskraft mot finansiella förluster och därigenom skydda sparbankens kunder. Reglerna innebär att sparbankens kapitalbas med marginal ska täcka dels de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket omfattar kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom skall omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens interna utvärdering av kapital och risker. Sparbanken har en fastställd utvärdering av kapitalbehovet baserad på

- sparbankens riskprofil,
- identifierade risker med avseende på sannolikhet och ekonomisk påverkan,
- s.k. stresstester och scenarioanalyser,
- förväntad utlåningsexpansion och finansieringsmöjligheter, samt
- ny lagstiftning, konkurrenternas ageranden och andra omvärldsförändringar.

Översynen av kapitalbehovet är en integrerad del av arbetet med sparbankens årliga verksamhetsplan. Planen följs upp vid behov och en årlig översyn görs för att säkerställa att riskerna är korrekt beaktade och avspeglar sparbankens verkliga riskprofil och kapitalbehov. Information om bankens totala kapitalbehov finns på bankens hemsida www.haradssparbanken.se.

Varje ändring/komplettering i av styrelsen fastställda policy/strategidokument ska i likhet med viktigare kreditbeslut och investeringar alltid relateras till institutets aktuella och framtida kapitalbehov. Under året har inga förändringar skett.

Information om sparbankens riskhantering lämnas i not 3.

Sparbanken har valt att i denna årsredovisning endast lämna de upplysningar som krävs om kapitalbas och kapitalkrav enligt 6 kap. 4 § i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25). Övriga upplysningar som krävs enligt dessa föreskrifter lämnas på sparbankens hemsida www.haradssparbanken.se.

Sparbankens lagstadgade kapitalkrav enligt pelare I de nya kapitaltäckningsreglerna kan summeras på följande sätt med specifikationer enligt nedan följande avsnitt;

Kapitalbas

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Kärnprimärkapital: instrument och reserver</i>		
Reservfond	257 435	240 321
Fond för verkligt värde	68 973	55 548
Verifierat resultat efter avdrag för föreslagen vinstdisposition och förutsägbara kostnader	20 095	17 113
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	346 503	312 982
<i>Kärnprimärkapital lagstiftningsjusteringar:</i>		
Avräkning av aktier	-56 647	-42 255
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-56 647	-42 225
Kärnprimärkapital	289 856	270 757
Kapitalbas	289 856	270 757

Kapitalrelationer, buffertar m m

Summa riskvägt exponeringsbelopp	1 402 931	1 313 351
Kärnprimärkapitalrelation	20,66%	20,62%
Primärkapitalrelation	20,66%	20,62%
Total kapitalrelation	20,66%	20,62%
Buffertkrav	4,00%	3,50%
Varav kapitalkonserveringsbuffert	2,50%	2,50%
Varav kontracyklisk kapitalbuffert	1,50%	1,00%
Kärnprimärkapital tillgängligt att använda som buffert	16,66%	17,12%

Kapitalkrav och riskvägt exponeringsbelopp

	2016-12-31		2015-12-31	
	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp
<i>Kreditrisk enligt schablonmetoden</i>				
Exponeringar mot institut	3 344	41 805	3 921	49 018
Exponeringar mot företag	34 637	432 961	29 010	362 623
Exponeringar mot hushåll	43 290	541 120	41 296	516 206
Säkrade genom panträtt i fast egendom	18 078	225 975	16 188	202 355
Fallerande exponeringar	186	2 327	2 902	36 269
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	523	6 534	201	2 511
Aktieexponeringar	2 617	32 707	2 372	29 653
Övriga poster	903	11 282	946	11 821
Summa exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden	103 577	1 294 711	96 836	1 210 456
<i>Operativ risk enligt basmetoden</i>	8 658	108 220	8 232	102 895
Summa exponeringsbelopp för operativ risk	8 658	108 220	8 232	102 895
Kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk enligt schablonmetoden				
Summa riskvägt exponeringsbelopp och kapitalkrav	112 235	1 402 931	105 068	1 313 351

Härmed försäkras att årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för sparbank. De lämnade uppgifterna stämmer med de faktiska förhållandena i verksamheten och ingenting av väsentlig betydelse har utelämnats som skulle kunna påverka den bild av sparbanken som skapats av årsredovisningen.

Årsredovisningen har som framgår godkänts för utfärdande av styrelsen, Mönsterås den 30 mars 2017. Sparbankens resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på sparbanksstämman den 27 april 2017.

Mönsterås den 30 mars 2017

Sven-Åke Lindquist
Ordförande

Ulrica Carlstedt
Vice Ordförande

Olof Lidén

Anette Gustavsson

Kent Lindster

Lena Johansson

Olof Bosen

Per Bengtsson

Stefan Ohlson
VD

Vår revisionsberättelse har avgivits den 30 mars 2017

Ernst & Young AB

Håkan Hjalmarsson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till sparbanksstämman i Häradssparbanken Mönsterås, org.nr 532800-6209 Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Häradssparbanken Mönsterås för år 2016. Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Häradssparbanken Mönsterås finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. Vi tillstyrker därför att sparbanksstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Häradssparbanken Mönsterås enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av sparbankens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift

tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera sparbanken, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen. Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av sparbankens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt

drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om sparbankens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en sparbank inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Häradssparbanken Mönsterås för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att sparbanksstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Häradssparbanken Mönsterås enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som sparbankens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av sparbankens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för sparbankens organisation och förvaltningen av sparbankens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma sparbankens ekonomiska situation och att tillse att sparbankens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och sparbankens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot sparbanken, eller
- på något annat sätt handlat i strid med sparbankslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller sparbankens reglemente.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot sparbanken, eller att ett förslag till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust inte är förenligt med sparbankslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen

och förslaget till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för sparbankens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner

beträffande sparbankens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Oskarshamn den 30 mars 2017

Ernst & Young AB

Håkan Hjalmarsson
Auktoriserad revisor

Häradssparbanken Mönsterås huvudmän

AV MÖNSTERÅS KOMMUNFULLMÄKTIGE VALDA

	Valda första gången, år	Mandat- period Fr.o.m. - t.o.m.
Berkeby Richard	2013	2015 - 2019
Sunesson Roger	2015	2015 - 2019
Englund Tommy	1991	2015 - 2019
Bajraktarevic Lejla	2012	2015 - 2019
Rundberg Torsten	2013	2015 - 2019
Larsson Olle	2007	2015 - 2019
Norman Alexandra	2012	2015 - 2019
Roos Curt-Rune	2007	2015 - 2019
Hollner Lene	2007	2015 - 2019
Linder Lars	1997	2015 - 2019
Klase Ewa	1999	2015 - 2019
Carlsson Maj-Britt	2003	2015 - 2019
Domeij Britt-Marie	2003	2015 - 2019
Johansson Sarah	2006	2015 - 2019
Causevic Jusuf	2009	2015 - 2019
Robertsson Maria	2010	2015 - 2019
Pålsson-Ahlgren Catrine	2011	2015 - 2019
Rapakko Anna	2011	2015 - 2019

AV HUVUDMÄNNEN VALDA

	Valda första gången, år	Mandat- period Fr.o.m. - t.o.m.
Drottman Jan	2008	2013 - 2017
Aronsson Eva	2013	2013 - 2017
Melkersson Bengt-Åke	2014	2014 - 2017
Eriksson Ulf	2004	2013 - 2017
Magnusson Per	2009	2013 - 2017
Johansson Lizzie	2007	2014 - 2018
Nilsson Thomas	1997	2014 - 2018
Schiöld Percy	2002	2014 - 2018
Kronzell Krister	1984	2015 - 2019
Myllenberg Mikael	2013	2015 - 2019
Nilsson Lars	2003	2015 - 2019
Jansson Catarina	2011	2015 - 2019
Fleetwood-Karlsson Eva	2012	2016 - 2020
Petersson Torbjörn	2007	2016 - 2020
Synnermark Anders	1991	2016 - 2020
Gustafsson Magnus	2007	2016 - 2020
Hamrin Kerstin	2008	2016 - 2020
Sigvardsson Owe	2012	2016 - 2020

Häradssparbanken Mönsterås styrelse

	Valda första gången, år	Mandat- period Fr.o.m. - t.o.m.
Lindquist Sven-Åke	1989	2014 - 2017
Gustavsson Anette	2002	2014 - 2017
Johansson Lena	2010	2015 - 2018
Bengtsson Per	2015	2015 - 2018
Lidén Olof	2007	2016 - 2019
Carlstedt Ulrica	2007	2016 - 2019
Boson Olof	2014	2016 - 2019
Lindster Kent	1989	2016 - 2019
Ohlson Stefan, VD		
Mohs Marie, personalrepresentant		

Mer information om bankens styrelseledamöter finns på bankens hemsida: www.haradssparbanken.se

Häradssparbanken Mönsterås revisor

	Valda första gången, år	Mandat- period Fr.o.m. - t.o.m.
Ernst & Young AB	2004	2016 - 2019
Suppleanter		
Ernst & Young AB	2004	2016 - 2019

Beckers

Välkommen In

MODEHUS

Drop in &

Träffpunkt

Beckers

Storgatan 44, MÖNSTERÅS
Tel. 0499-452 00, Fax 0499-133 10

Åbyvägen 3, FLISERYD
Tel. 0491-920 16, Fax 0491-920 10

www.haradssparbanken.se